

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Malanciuc Ion

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru și de către avocatul Popa Marin în numele inculpatei Țurcan Anastasia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 decembrie 2021, în cauza penală privindu-le pe

Cube Liudmila Xxxxx, născută la xxxxx, domiciliată
or. Xxxxx str. Xxxxx;

Țurcan Anastasia, născută la xxxxx, domiciliată mun.
Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 24.03.2014-24.12.2021
2. instanța de apel: 19.01.2022-21.09.2022
3. instanța de recurs: 05.12.2022 - 06.06.2023

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru 24 decembrie 2021, Cube Liudmila Xxxxx și Țurcan Anastasia Xxxxx au fost recunoscute vinovate în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal.

S-a încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Cube Liudmila Xxxxx și Țurcan Anastasia Xxxxx în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere penală, eliberându-le de la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Cube L. activând în baza ordinului Ministerului Educației și Tineretului nr. 282-p din 24 august 2007 în calitate de director al Colegiului Tehnologic din municipiul Chișinău, situat pe str. Bogdan Voievod 8/1, fiind persoană publică, care

dirijează și controlează folosirea fondurilor fixe și circulante ale instituției de învățământ, emite ordine și dispoziții obligatorii pentru executare de către personalul și elevii instituției de învățământ respective, care este responsabilă de activitatea instituției de învățământ, de dezvoltarea economică și socială a acesteia, a organizat și a participat la comiterea abuzului de serviciu din interes material, în următoarele circumstanțe.

Începând cu luna septembrie 2007 și până în luna septembrie 2009, contrar Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor contra plată, prestate de instituțiile subordonate Ministerului Educației, aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 196 din 22 februarie 2007, care prevede că, plata în atelierele instituției medii specializate nu se percepe, acționând prin înțelegere prealabilă cu magaziniera instituției de învățământ Țurcan Anastasia, folosindu-și situația de serviciu și conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale, sub pretextul petrecerii practicii de producție a elevilor, impunând printr-o dispoziție verbală maiștri de ateliere să colecteze mijloace bănești, organizând prin intermediul cet. Țurcan Anastasia colectarea lunară de la aceștia a mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari, pe care împreună cu ultima le-au însușit și utilizat în scopuri personale.

Colectarea mijloacelor bănești era însoțită de întocmirea formală a unor borderouri, contrasemnate de elevi și profesori, care însă nu corespundeau cerințelor art. 19 din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007 și pct. 14 al Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice aprobate de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova prin ordinul nr. 85 din 9 octombrie 1996 și nu au fost reflectate în evidența contabilă a instituției de învățământ.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 405 din 25 octombrie 2013, în perioada și prin metoda nominalizate au fost acumulate ilegal mijloace bănești de la elevi în sumă totală de 229.999,32 de lei, inclusiv în anul 2007 - 81.172,22 de lei, în anul 2008 - 79.924,60 de lei și în anul 2009 - 68.902,50 de lei, fiind cauzat prejudiciu material atât elevilor cât și Colegiului Tehnologic din municipiul Chișinău.

Țurcan Anastasia activând în baza ordinului nr.8-c din 03 martie 2000 în calitate de magazinieră în cadrul Colegiului Tehnologic din municipiul Chișinău, str. Bogdan Voievod 8/1, fiind persoană publică, a contribuit în calitate de autor la comiterea abuzului de serviciu din interes material, în următoarele circumstanțe.

Începând cu luna septembrie 2007 și până în luna septembrie 2009, contrar Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor contra plată, prestate de instituțiile subordonate Ministerului Educației, aprobat prin hotărârea de Guvern nr. 196 din 22 februarie 2007, care prevede că plata în atelierele instituției medii specializate nu se percepe, acționând prin înțelegere prealabilă cu directoarea instituției de învățământ Cube Liudmila, folosindu-și situația de serviciu și conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale, sub

pretextul petrecerii practicii de producție, a colectat lunar de la elevi mijloace bănești în proporții deosebit de mari, pe care împreună cu ultima le-au însușit și utilizat în scopuri personale.

Colectarea mijloacelor bănești era însoțită de întocmirea formală a unor borderouri de plată, contrasemnate de elevi și profesori, care însă nu corespundeau cerințelor art. 19 din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007 și pct. 14 al Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice aprobate de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova prin ordinul nr. 85 din 9 octombrie 1996 și nu au fost reflectate în evidența contabilă a instituției de învățământ.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 405 din 25 octombrie 2013, în perioada și prin metoda nominalizate au fost acumulate ilegal mijloace bănești de la elevi în sumă totală de 229.999,32 de lei, inclusiv în anul 2007 -81.172,22 de lei, în anul 2008 -79.924,60 de lei și în anul 2009 - 68.902,50 de lei, fiind cauzat prejudiciu material atât elevilor cât și Colegiului Tehnologic din municipiul Chișinău.

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apeluri:

3.1 Procurorul, care a solicitat, casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care să fie stabilită modalitatea recuperării prejudiciului cauzat Colegiului Tehnologic din mun.Chișinău în sumă de 229 999, 32 de lei, cauzat prin acțiunile infracționale a inculpatelor.

În motivarea apelului a făcut referire la prevederile art. 75 Cod penal, 385, 388 Cod de procedură penală.

3.2 Avocatul Popa Marin în numele inculpatei Țurcan Anastasia, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei penale cu pronunțarea unei hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, cu achitarea lui Țurcan Anastasia de învinuirea de comiterea faptei prevăzute de art.art. 42 alin.(2), 327 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat că:

- instanța de judecată a dat apreciere juridică greșită circumstanțelor de fapt care au avut loc, iar în cadrul cercetării judecătorești toate probele cercetate demonstrează nevinovăția inculpatei în cele ce ia fost incriminat de organul de urmărire penală, ulterior susținute și de acuzatorul de stat;

- sentința este vădit neîntemeată și ilegală, nu are suport legal și nici probatoriu nu este bazată pe careva probe concludente, utile și pertinente din care considerent urmează a fi casată în mod integral de către Curtea de Apel Chișinău;

- instanța de fond nu a dorit să ia în considerație motivele invocate de partea apărării, probele apărării dându-le apreciere critică și nefăcând nici o trimitere la ele;

- motivele invocate de instanța de fond în justificarea condamnării lui Țurcan Anastasia nu-și găsesc confirmare, ceea ce denotă faptul că, sunt pur declarative și nu pot pune la îndoială temeinicia cerinței părții apărării privind pronunțarea în privința inculpatei Țurcan Anastasia a sentinței motivate de achitare pe marginea acestui dosar. Cu alte cuvinte, instanța de fond nu a invocat temeiuri a stării de fapt și de drept în baza cărora lui Țurcan Anastasia îi poate fi imputată comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal;

-declarațiile inculpatei sunt confirmate prin declarațiile martorilor și anume: depozițiile martorului Pleșca Irina, Petromova Nadejda, Derevenca Natalia, Sinchetru Olesea, Goncearovscaiu Svetlana, Gondiu Vladimir, Calantai Alexandru.

3.3 Avocatul Radu Sergiu în numele inculpatei Cube Ludmila a declarat apel și apel (suplimentar) prin care a solicitat repunerea în termenul omis din motive întemeiate, casarea integrală a sentinței, cu achitarea lui Cube Liudmila, din lipsa faptului infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat:

- instanța nu a motivat, din care anume motive, respinge fiecare argument, temei de apărare;

- se invocă, faptul că Cube L. a organizat și a participat la abuzul de serviciu în interes material (colectarea banilor, însă, s-a omis agresiv faptul, de a se motiva cum a organizat, ce mijloace, persoane, acțiuni, a folosit pentru organizare. În ce mod, când anume, de câte ori Cube L. a participat, nu se menționează nicăieri.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, a fost respins ca nefondat, apelul avocatului Popa Marin în numele inculpatei Țurcan Anastasia, apelul și apelul (suplimentar) a avocatului Radu Sergiu în numele inculpatei Cube Liudmila. A fost admis, din alte motive, apelul declarat de procuror, fiind casată inclusiv și din oficiu, conform art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, sentința și emisă o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: A fost recunoscută vinovată Cube Liudmila în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal. A fost încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Cube Liudmila în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere penală, eliberând-o de la răspundere penală. A fost recunoscută vinovată Țurcan Anastasia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal. A fost încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Țurcan Anastasia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere penală, eliberând-o de la răspundere penală. Asupra cuantumului despăgubirilor civile convenite urmează să hotărască instanța civilă.

5. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, Cube Liudmila, activînd în baza ordinului Ministerului Educației și Tineretului R.Moldova, nr. 282 - p din 24.08.2007 în calitate de director al Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău situat pe str.Bogdan Voievod 8/1, fiind persoană publică, care dirijează și controlează folosirea fondurilor fixe și circulante ale instituției de învățămînt, emite ordine și dispoziții obligatorii pentru executare de către personalul și elevii instituției de învățămînt respective, care este responsabilă de activitatea instituției de învățămînt, de dezvoltarea economică și socială a acesteia, a organizat și a participat la comiterea abuzului de serviciu din interes material, în următoarele circumstanțe.

Începînd cu luna septembrie 2007 și pînă în luna septembrie 2009, contrar Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor contra plată, prestate de instituțiile subordonate Ministerului Educației, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 196 din 22.02.2007, care prevede că plata în atelierele instituției medii specializate nu se percepe, acționînd prin înțelegere prealabilă cu magazinera instituției de învățămînt Țurcan Anastasia, folosindu-și situația de serviciu și conștientizînd caracterul ilegal al acțiunilor sale, sub pretextul petrecerii practicii de producție a elevilor, impunînd printr-o dispoziție verbală maiștri de ateliere să colecteze mijloace bănești de la elevi, organizînd prin intermediul cet.Țurcan Anastasia colectarea lunară de la aceștia a mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari, pe care împreună cu ultima le-au însușit și utilizat în scopuri personale.

Colectarea mijloacelor bănești era însoțită de întocmirea formală a unor borderouri de plată, contrasemnate de elevi și profesori, care însă nu corespundeau cerințelor art. 19 din Legea Contabilității nr. 113 -XVI din 27.04.2007 și p. 14 al Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice, aprobate de către Ministerul Finanțelor al RM prin ordinul nr. 85 din 09.10.1996 și nu au fost reflectate în evidența contabilă a instituției de învățămînt.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 405 din 25.10.2013, în perioada și prin metoda nominalizate au fost acumulate ilegal mijloace bănești de la elevi în sumă totală de 229999,32 lei, inclusiv în anul 2007 - 81172,22 lei, în anul 2008 - 79924,60 lei și în anul 2009 - 68902,50 lei, fiind cauzat prejudiciu material atât elevilor cât și Colegiului Tehnologic din mun.Chișinău.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Cube Liudmila a comis infracțiunea prevăzută de art.art. 42 alin.(3), 327 alin.(1) Cod penal - *participarea în calitate de autor abuzul de serviciu, caracterizată prin, folosirea intenționată de către o persoană publică situației de serviciu, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice sau juridice.*

Țurcan Anastasia, activînd în baza ordinului nr. 8-c din 03.03.2000 în calitate de magazineră în cadrul Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău

str.Bogdan Voievod 8/ fiind persoană publică, a contribuit în calitate de autor la comiterea abuzului de serviciu de interes material, în următoarele circumstanțe.

Începând cu luna septembrie 2007 și până septembrie 2009, contrar Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor contra plată, prestate de instituțiile subordonate Ministerului Educației, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 196 din 22.02.2007, care prevede că plata în atelierele instituției medii specializate nu se percepe, acționând prin înțelegere prealabilă cu directoarea instituției de învățământ Cube Liudmila, folosindu-se de situația de serviciu și conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale, sub pretext petrecerii practicii de producție, a colectat lunar de la elevi mijloace bănești în proporții deosebit de mari, pe care împreună cu ultima le-au însușit și utilizat în scopuri personale.

Colectarea mijloacelor bănești era însoțită de întocmirea formală a unor borderouri de plată, contrasemnate de elevi și profesori, care însă nu corespundeau cerințelor art. 1 din Legea Contabilității nr. 113 - XVI din 27.04.2007 și p. 14 al Instrucțiunii cu privire evidența contabilă în instituțiile publice, aprobate de către Ministerul Finanțelor al RM prin ordinul nr. 85 din 09.10.1996 și nu au fost reflectate în evidența contabilă a instituției de învățământ.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 405 din 25.10.2013, în perioada și prin metoda nominalizate au fost acumulate ilegal mijloace bănești de la elevi în sumă totală de 229999,32 lei, inclusiv în anul 2007 - 81172,22 lei, în anul 2008 - 79924, lei și în anul 2009 - 68902,50 lei, fiind cauzat prejudiciu material atât elevilor, cât Colegiului Tehnologic din mun.Chișinău.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Țurcan Anastasia a comis infracțiunea prevăzută de art.art. 42 alin.(2), 327 alin.(1) Cod penal - *participarea în calitate de autor abuzul de serviciu, caracterizată prin, folosirea intenționată de către o persoană publică situației de serviciu, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice sau juridice.*

Instanța de apel analizând și apreciind sistemul de probe indicat prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele și indică indubitabil că, Cube Liudmila a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.art. 42 alin.(3), 327 alin.(1) Cod penal - *participarea în calitate de autor abuzul de serviciu, caracterizată prin, folosirea intenționată de către o persoană publică situației de serviciu, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice sau juridice* și Țurcan Anastasia a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. art.art. 42 alin.(2), 327 alin.(1) Cod penal - *participarea în*

calitate de autor abuzul de serviciu, caracterizată prin, folosirea intenționată de către o persoană publică situației de serviciu, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice sau juridice.

Instanța de apel a constatat în acțiunile lui Cube L. și Țurcan A. a elementelor infracțiunii de folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, și anume s-au evidențiat elementele obiectului juridic special ce atentează la relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sectorul public, care presupune îndeplinirea obligațiilor de serviciu în mod corect, fără abuzuri, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și ale celor juridice, a obiectului juridic material - bunurile mobile, caracterizate prin proporții considerabile, a laturii obiective și anume - acțiunea manifestată prin folosirea situației de serviciu, urmările prejudiciabile - și anume daunele în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice; legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, ceea, ce presupune în speță că, Cube L., fiind persoană publică, sub pretextul petrecerii practicii de producție a elevilor, a impus printr-o dispoziție verbală maiștri de ateliere să colecteze mijloace bănești, iar Țurcan A. sub același pretext a colectat lunar de la elevi mijloace bănești, contrar prevederilor hotărârii Guvernului nr. 196 din 22.02.2007, anexa nr. 1 a Nomenclatorului lucrărilor și serviciilor contra plată, prestate de instituțiile subordonate Ministerului Educației, prin ce au cauzat un prejudiciu elevilor, în sumă totală de 229.999,32 de lei.

La caz, obiectul îl constituie relațiile referitoare la buna desfășurare a activității persoanei publice în persoana Cube Liudmila, activând în baza ordinului Ministerului Educației și Tineretului R.Moldova, nr. 282 - p din 24.08.2007 în calitate de director al Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău situat pe str.Bogdan Voievod 8/1 și Țurcan Anastasia, activând în baza ordinului nr. 8-c din 03.03.2000 în calitate de magazineră al Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău situat pe str.Bogdan Voievod 8/1, în scopul îndeplinirii de către aceasta a atribuțiilor de serviciu în mod corect, cu respectarea intereselor legale ale persoanei juridice.

Instanța de apel a reiterat că afirmațiile părții apărării precum că, inculpata Cube L. și Țurcan A. personal nu a însușit bani, nu au tangență la calificarea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal, or este notabil că, situația de serviciu este folosită nu pentru realizarea scopului cupidant (de sustragere, însușire).

Astfel, la calificarea infracțiunii respective, nu reiese faptul dacă făptuitorul a însușit aceste resurse financiare publice, ci contează că prin

acțiunea de folosire a situației de serviciu, sumă totală de 229999,32 lei, inclusiv în anul 2007 - 81172,22 lei, în anul 2008 - 79924,60 lei și în anul 2009 - 68902,50 lei, fiind cauzat prejudiciu material atât elevilor cât și Colegiului Tehnologic din mun.Chișinău.

În speță, subiect al infracțiunii este persoana Țurcan Anastasia, și Cube Liudmila, care este director al Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău situat pe str.Bogdan Voievod 8/1, magazineră în cadrul Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău str.Bogdan Voievod 8/1.

Astfel, instanța de apel a respins argumentele părții apărării privind achitarea or, în acțiunile lui Țurcan Anastasia, și Cube Liudmila sunt prezente toate elementele infracțiunii incriminate, din care considerent alegațiile părții apărării precum fapta inculpatelor nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal, instanța de apel le-a apreciat critic, or infracțiunea în cauză a fost săvârșită de Țurcan Anastasia, și Cube Liudmila, fapt demonstrat în baza probelor prezentate de acuzatorul de stat.

Totodată, instanța de apel cercetând totalitatea materialelor cauzei în raport cu legislația în vigoare, a considerat necesar de a înceta procesul penal de învinuire a lui Cube L. și Țurcan A., în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal, din motivul că, a intervenit termenul de prescripție.

Infracțiunea prevăzută la art. 327 alin. (1) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii infracțiunii 2007-2009), de comiterea căreia se fac vinovate inculpatele Cube L. și Țurcan A., este una mai puțin gravă, pentru ce, de la data săvârșirii infracțiunii este necesar să expire cinci ani pentru ca persoana să fie liberată de răspundere penală.

În corespundere cu art. 60 alin. (2) din Codul penal, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată. Instanța de judecată reține că, inculpatele Cube L. și Țurcan A., au comis faptele imputate, în perioada anilor 2007-2009.

Astfel, reieșind din faptul că de la data comiterii faptelor infracționale imputate inculpatelor Cube L. și Țurcan A., a expirat termenul de 5 ani de tragere la răspundere penală, instanța de apel a ajuns la concluzia liberării de răspundere penală a acestora, în baza art. 327 alin.(1) Cod penal, din motivul că, a intervenit termenul de prescripție.

Vis-a-vis de apelul declarat de către procuror, instanța de apel a reținut că se solicită să fie stabilită modalitatea recuperării prejudiciului cauzat Colegiului Tehnologic din mun.Chișinău în sumă de 229 999,32 de lei, cauzat prin acțiunile infracționale a inculpatelor.

Așadar, analizând probele și materialele acumulate la cauza penală, instanța de apel a considerat că asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite urmează să hotărască instanța civilă.

6. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică:

- lecturînd decizia instanței de apel, aceasta este una contradictorie, din motiv că motivarea soluției contravine dispozitivului hotărîrii;

- instanța de apel constată analizînd și apreciînd sistemul de probe indicat prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care coroborează între ele și indică că, Cube L. a săvîrșit infracțiunea prevăzută de art. art. 42 alin. (3), 327 alin. (1) Cod penal și Țurcan A. a săvîrșit infracțiunea prevăzută de art. art. 42 alin. (2), 327 alin. (1) Cod penal. Totodată, în dispozitivul hotărîrii, instanța de apel constată și dispune a recunoaște vinovată pe Cube Ludmila și Țurcan Anastasia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal;

- instanța de apel în dispozitivul deciziei, în general nu s-a expus asupra admiterii sau respingerii solicitării acuzatorului de stat privind stabilirea modalității recuperării pagubei cauzate Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău. Instanța de apel a dispus doar că asupra cuantumului despăgubirilor civile cuvenite, urmează să hotărască instanța civilă, nefiind totodată clar dacă în general a fost admisă sau respinsă solicitarea acuzatorului privind recuperarea pagubei, atunci cînd nu a fost înaintată acțiunea civilă;

- instanța de apel recunoscîndu-le vinovate pe Cube L. și Țurcan A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, a constatat fapta incriminată, stabilind că în urma infracțiunii, Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă totală de 229 999,32 lei.

6.2 Avocatul Popa Marin în numele inculpatei Țurcan A., care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpata Țurcan A. să fie achitată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului indică:

-instanța de apel la emiterea deciziei nu a soluționat circumstanțele primordiale pe care le-a invocat inculpata și anume: că dînsa activa în calitate de deridicătoare, nu a fost și nu a făcut parte din factorii de decizie a Colegiului Tehnologic, nu a acumulat careva mijloace bănești din propria inițiativă, iar indicațiile primite de la maiștrii Colegiului, cât și directorul instituției de învățămînt le executa fără a cunoaște sau a percepe că colectează careva bani ilegal;

-instanța de apel nici măcar nu s-a încumetat să gîndească puțin logic dacă o deridicătoare a unei instituții de învățămînt ar fi putut pune la cale pe o perioadă atît de îndelungată colectarea mijloacelor bănești, sub pretextul petrecerii practicii de instruire de către elevi, banii fiind însușiți de ea;

- nici procurorii și nici judecătorii nu au făcut o delimitare a acțiunilor fiecărui martor audiat în acest proces în deosebi profesorii și maistrii de instruire a Colegiului Tehnologic, care și ei nemijlocit au fost implicați în colectarea de bani, prin întocmirea listelor, apoi transmiterea acestor bani și a listelor lui Țurcan Anastasia, care la indicația acestora deja intervenea ca un simplu curier și îi transmitea mai departe după destinație, fără a avea careva foloase de la aceasta. Nici într-un caz o deridicătoare putea să însușească acești bani pentru sine. Din acest considerent calitatea dosarului cât și calitatea actului de justiție în cazul dat lasă de dorit;

- prin emiterea sentinței de condamnare a lui Țurcan Anastasia, de către instanța de fond, cât și instanța de apel, s-a atentat la emiterea unei soluții vădit ilegală în privința lui Țurcan Anastasia, care în nici un fel nu a contribuit la comiterea infracțiunii incriminate, ultima este deja pensionară ieșind la vârsta de pensionare din funcția de deridicătoare, este absolut modestă din punct de vedere material, și în nici un fel nu este justificat faptul că ar fi însușit măcar un leu din banii acumulați de la elevii Colegiului pentru practica de instruire;

- Țurcan A. nu este nici subiect al infracțiunii incriminate, or dînsa a activat în calitate de deridicătoare la instituția de învățămînt Colegiul Tehnologic din mun. Chișinău, și în nici un fel nu i se poate atribui calitatea de persoană cu funcție de răspundere, și nici funcționar public, potrivit dispoziției art. 327 Cod penal;

- deci lipsește atît latura obiectivă, cât și cea subiectivă în acțiunile lui Țurcan Anastasia, or aceasta nu este persoană cu funcție de răspundere;

- atît acuzatorul de stat în rechizitoriu, cât și instanța de apel în decizia de condamnare nu s-a expus asupra faptului prin ce se deosebește că Țurcan A. a însușit careva mijloace bănești, și ce sumă concret ultima a însușit, care a fost interesul material sau alt interes personal al acesteia;

- instanța de apel urma a examina cauza în limita învinuirii aduse și nu a presupunerilor, cât și declarațiilor unor martori care vin în contradicție cu toate materialele cauzei penale, prin ce și-a depășit atribuțiile la examinare;

- instanța de apel și-a depășit atribuțiile și atunci când a admis apelul procurorului din alte motive, din oficiu, și în partea acțiunii civile, or în cadrul urmăririi penale părți vătămăte și civile nu au existat, nici în cadrul cercetării judecătorești nu a fost recunoscut cineva în calitate de părți civile, adică nici elevii și nici Colegiul Tehnologic;

- a avut loc o încălcare a art. 13 CEDO;

- consideră că toate probele, instanța de apel le-a interpretat intenționat greșit doar cu scopul de a-și justifica sentința și decizia de condamnare;

- reieșind din circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate în instanță, rezultă că legătura de cauzalitate dintre acțiunile lui Țurcanu Anastasia care de fapt nu a acționat în nici un fel față de elevii Colegiului Tehnologic la achitarea cărorva sume bănești pentru petrecerea practicii de

instruire și consecințele survenite, nu-și găsesc confirmare din aceste considerente în acțiunile lui Țurcan Anastasia nu se întrunesc elementele infracțiunii.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8), 9) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursurilor declarate, se reține că procurorul și avocatul Popa Marin în numele inculpatei Țurcan Anastasia, invocă incidența cazurilor de casare prevăzute la pct. 2), 6), 8), 9) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Din conținutul recursurilor ordinare declarate se atestă că, procurorul critică decizia instanței de apel, indicând că aceasta conține contradicții, nu s-a expus asupra solicitării de recuperare a prejudiciului cauzat, iar avocatul Popa Marin în numele inculpatei Țurcan A., critică hotărârile adoptate în speță, menționând că inculpata nu este subiect al infracțiunii incriminate și că instanța de apel nu a examinat toate circumstanțele cauzei, eronat a ajuns la concluzia privind recunoașterea vinovăției inculpatei, deoarece instanța de apel nu a apreciat întreg materialul probator.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Totodată, Colegiul penal lărgit evidențiază și prevederile art. 414 Cod de

procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs. Luând în considerație faptul că, instanța de apel cu toate că a casat sentința, nu a înlăturat erorile primei instanțe, instanța de recurs urmează să verifice decizia recurată în cumul cu sentința primei instanțe.

După cum rezultă din lucrările dosarului, în speță prima instanță le-a recunoscut vinovate pe Cube Liudmila și Țurcan Anastasia în baza art. 327 alin.(1) Cod penal și a încetat procesul penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere penală, eliberându-le de la răspundere penală.

Instanța de apel, a admis, din alte motive, apelul declarat de procuror, fiind casată inclusiv și din oficiu, conform art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, sentința și emisă o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: A fost recunoscută vinovată Cube Liudmila în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal. A fost încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Cube Liudmila în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere penală, eliberând-o de la răspundere penală. A fost recunoscută vinovată Țurcan Anastasia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal. A fost încetat procesul

penal în cauza penală de învinuire a lui Țurcan Anastasia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere penală, eliberând-o de la răspundere penală.

În motivarea soluției, instanțele de fond au indicat, că *"Cu toate că inculpatele nu au recunoscut vina în faptele incriminate, vinovăția acestora se dovedește pe deplin prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată,..."* (f.d.234 v. III), *"Astfel, Colegiul penal va respinge argumentele părții apărării privind achitarea or, în acțiunile Țurcan Anastasia, și Cube Liudmila sunt prezente toate elementele infracțiunii incriminate, din care considerent alegațiile părții apărării precum fapta inculpatelor nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) CP, Colegiul penal le apreciază critic, or infracțiunea în cauză a fost săvârșită de Țurcan Anastasia, și Cube Liudmila, ..."* în final constatând vinovăția acestora în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, totodată încetarea procesului penal, în prezenta speță, eliberând inculpatele de răspundere penală.

La acest aspect, Colegiul penal lărgit reține că, la soluționarea chestiunii cu privire la încetarea procesului penal, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, instanțele de fond nu au ținut cont de:

- prevederile art. 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, conform cărora încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia. Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că: 1) plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea; 2) persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală; 3) persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical;

- art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Din alineatul (5) al aceleiași norme rezultă, că în cazul prevăzut la art. **275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului.** În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

- **art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală**, care stipulează că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care **a intervenit termenul de prescripție** sau amnistia.

- potrivit prevederilor art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul prescripției de tragere la răspundere penală;

- pe tot parcursul procesului penal, inculpatele au pledat nevinovate, aducând în acest sens diferite argumente;

- dispoziția art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, prevede că **sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei**, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, cu **liberarea de pedeapsă în cazul** prevăzut în art.93 din Codul penal sau **al expirării termenului de prescripție.**

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanțele de fond în motivarea soluțiilor adoptate, Colegiul penal lărgit reține că, aceste instanțe au constatat, ca inculpatele nu au recunoscut vina, totodată în baza probelor administrate în cauză au stabilit vina acestora în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, astfel **neavând acordul și voința inculpatelor, privind încetarea procesului penal, pe motivul intervenirii termenului de prescripție, acestea nerecunoscând vina**, instanțele de fond în dispozitiv **au liberat de răspundere penală** inculpatele Cube L. și Țurcan A., din motivul intervenirii termenului de prescripție, fără a ține cont de prevederile **art. 332 alin. (5), 274 pct. (4), 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală.**

La fel, Colegiul penal lărgit constată că, prin ordonanțele de modificare a acușării (învinuirii) în instanța de judecată (f.d. 154-155, 157-158 v. III), a fost modificată învinuirea adusă inculpatelor Cube L. și Țurcan A., fiind excluse sintagmele "*intereselor publice sau*" și "*soldate cu urmări grave*", în motivarea ordonanțelor fiind indicat că, Cube L., Țurcan A., prin acțiunile lor intenționate au comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (3), 327 alin. (1) Cod penal – *participarea în calitate de autor la abuzul de serviciu, caracterizată prin folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice sau juridice*, însă în dispozitivul ordonanțelor incriminându-le comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal.

Prima instanță în motivare, la f.d.246 v. III, menționează că, "*... instanța de judecată constată vina inculpatelor Cube L. și Țurcan A., considerând-o pe deplin dovedită și încadrează acțiunile acestora în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau*

drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice." Respectiv, cele descrise denotă că, instanța de fond a constatat că, fapta a fost comisă de *"persoană cu funcție de răspundere"*, contrar celor incriminate prin actul de învinuire, astfel depășind limitele învinuirii înaintate, contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală, totodată la calificare, prima instanță contradictoriu reține sintagma *"intereselor publice"*, cu toate că prin ordonanțele de modificare a învinuirii, a fost exclusă.

Pe lângă cele menționate, Colegiul penal lărgit reține că, prima instanță contrar prevederilor art. 397 alin. (1) pct. 1), 394 alin. (5) Cod de procedură penală, nu s-a expus nici asupra reparării pagubei materiale cauzate prin infracțiune.

În continuare, judecând apelurile, instanța de apel, în decizie, cu toate că casează sentința și pronunță o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferite judecării, repetând erorile primei instanțe și expunând niște concluzii care nu se conciliază între ele.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că la pag. 51 v. IV, în decizie, instanța de apel ajunge la concluzia de a respinge ca nefondat apelul declarat de procuror în Procuratura Anticorupție, Mariana Bocșanean, însă în dispozitivul deciziei, *"Admite, din alte motive, apelul declarat de procuror în Procuratura Anticorupție, Mariana Bocșanean."*

Totodată, Colegiul penal lărgit atestă faptul că, în partea descriptivă a deciziei, la descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită (f.d. 53 v. IV), instanța de apel constată fapta ca în ordonanța de modificare a învinuirii, calificând acțiunile inculpatelor Cube L. și Țurcan A. în baza art.art. 42 alin.(3), 327 alin.(1) Cod penal - participarea în calitate de autor abuzul de serviciu, caracterizată prin, folosirea intenționată de către o persoană publică situației de serviciu, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice sau juridice, însă în dispozitivul deciziei, le recunoaște culpabile pe Cube L. și Țurcan A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal.

Prin urmare, față de cele constatate, Colegiul penal conchide că în speță se atestă prezența temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - *motivarea soluției instanței de apel contrazice dispozitivul hotărârii*.

O altă remarcă față de lucrul judecat de către Curtea de Apel vizează și statuările acestei instanțe expuse la pct. 50, în decizie, unde instanța de apel, la fel ca și prima instanță, contrar celor incriminate prin actul de învinuire, face referire la aceea că, fapta a fost comisă de persoană cu funcție de răspundere, indicând că *"... la caz se constată cu certitudine în acțiunile lui Cube L. și Țurcan A. a elementelor infracțiunii de folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu,..."*. Ulterior, la pct. 52, în decizie, instanța de

apel menționează că "... obiectul îl constituie relațiile referitoare la buna desfășurare a activității persoanei publice în persoana Cube Liudmila,... și Țurcan Anastasia...". Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază concluziile instanței de apel menționate supra, ca fiind confuze și care nu se conciliază reciproc.

În contextul celor abordate, urmează de trecut în evidență faptul că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului obligă instanțele să-și motiveze deciziile, fără argumente „stereotipe, abstracte, precum și contradictorii”. În același sens s-a expus și Consiliul Consultativ al judecătorilor Europeni (CCJE) referindu-se la calitatea unei hotărâri judecătorești. Potrivit recomandărilor din avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze faptul că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate. Totodată și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitate părților de a putea exercita un eficient control judiciar.

Conform standardelor enunțate, motivarea hotărârii trebuie să fie coerentă, clară, lipsită de ambiguități și de contradicții, ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la adoptarea soluției și trebuie să exprime respectarea de către judecător a principiilor enunțate de Curtea Europeană.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârilor contestate, este faptul că, în partea descriptivă a deciziei, la pct. 57, se constată că "...Țurcan Anastasia, activând în baza ordinului nr. 8-c din 03.03.2000 în calitate de magazineră în cadrul Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău str.Bogdan Voievod 8/1 fiind persoană publică...", ulterior la pct. 61, se menționează că "Subiect al infracțiunii de abuz de serviciu poate fi orice funcționar public sau orice alt funcționar al organelor de drept cu funcție de răspundere care obține calitatea de autor al infracțiunii. Orice alte persoane care participă la infracțiune apar în calitate de organizatori, instigatori, complici sau coautori", în final instanța de apel stabilind că, subiect al infracțiunii este Țurcan A., magazineră în cadrul Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău, fără a verifica și a da răspuns la argumentele din apelul avocatului Popa M., care au fost atribuțiile de serviciu ale inculpatei Țurcan A., ce activa în funcția de magazineră, și dacă aceasta avea

calitatea specială de persoană publică, potrivit prevederilor art. 123 Cod penal.

Pe lângă cele expuse, se atestă și faptul că, potrivit cererii de apel declarată de către procuror (f.d. 11 v. IV), s-a solicitat să fie stabilită modalitatea recuperării prejudiciului cauzat Colegiului Tehnologic din mun. Chișinău, în sumă de 229 999, 32 lei.

Însă la acest argument, instanța de apel la pct. 77, 78 în decizie face referire la art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, conform căruia "*în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.*", ulterior la pct. 79, în decizie și în dispozitiv, menționează că "*Asupra cuantumului despăgubirilor civile convenite urmează să hotărască instanța civilă.*", fără a indica dacă a admis în principiu sau nu. Totodată, instanța de apel, la fel, ca și prima instanță, având stabilită în rechizitoriu suma prejudiciului material cauzat, indicată și în cererea de apel, contrar prevederilor art. 397 alin. (1) pct. 1), 394 alin. (5) Cod de procedură penală, nu s-a expus referitor la repararea pagubei materiale cauzate prin infracțiune, eronat făcând referire la prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că, prima instanță și cea de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază soluția. În cazul în care o instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos din 19 aprilie 1994, pct. 61*), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct. 30*).

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt afectate de insuficiență și contradicții, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total

cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători, pentru adoptarea unei soluții corecte.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatelor, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, iar în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatelor, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru și de către avocatul Popa Marin în numele inculpatei Țurcan Anastasia, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, în cauza penală privindu-le pe **Cube Liudmila Xxxxx** și **Țurcan Anastasia**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 06 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecător

Talpă Boris

Judecător

Eremciuc Ghenadie

Judecător

Daguța Sergiu

Judecător

Malanciuc Ion